

Lantbrukarnas Riksförbund
105 33 Stockholm

Beslut angående ansökan om nöddispens på växtskyddsområdet för Avaunt

1 Beslut

Kemikalieinspektionen beviljar dispens från kravet på produktgodkännande enligt nedan.

Växtskyddsmedel	Avaunt
Användningen	Mot insektsangrepp i utsädesodlingar av oljerättika.
Kunskapskrav	Användaren ska uppfylla de kunskapskrav som gäller för användning av växtskyddsmedel i klass 2.
Under perioden	Från 11 juni 2020 till och med 30 juli 2020

Specificerade användningsvillkor framgår av beslutsbilagan.

1.1 Återrapportering

Efter avslutad odlingssäsong ska en redogörelse lämnas in till Kemikalieinspektionen över vilka strategiförsök som genomförts under 2020 och på vilket sätt resultaten från dessa kan ge information om att kommande års odlingar av oljerättika kan genomföras utan behov av dispens.

Redogörelsen ska lämnas in till oss senast 31 december 2020.

2 Beskrivning av ärendet

Vi fick in er ansökan om dispens för nedanstående ändamål den 23 april 2020. Sökanden företräds av ett ombud enligt fullmakt.

Sökande	Lantmännen Box 30192 104 25 Stockholm
Ombud	Lantbrukarnas Riksförbund 105 33 Stockholm
Typ av dispens	Begränsad och kontrollerad användning vid nödsituation
Produktnamn	Avaunt
Produktens registreringsnummer	5433
Verksamma ämnen	Indoxakarb
Funktion	Insekticid

Sökt användningsområde	Mot skadeinsekter i utsädesodlingar av oljerättika.
------------------------	---

2.1 Ni har uppgett följande skäl till ansökan om dispens

2.1.1 *Beskrivning av faran*

Faran och skadan uppstår när grödan blommar, vilket motsvarar BBCH 59-67. Rapsbaggar angriper och skadar blommorna. Att kunna kontrollera främst rapsbaggar i alla former av våroljeväxter liksom i oljerättika är av mycket stor betydelse. Vid angrepp av insekter utan bekämpning uppgår skördeförlusten troligen till minst 50 %.

Förutom skördeförlusten blir mognaden påtagligt försenad och dessutom mycket ojämn, vilket kan innebära att skörden inte kan bärgas eller certifieras på grund av kvalitetsproblem. Skördeförlusten kan beräknas från 7 000 till 20 000 kr/ha i lantbrukarledet samt dessutom en sämre tillgång på frö.

2.1.2 *Odlingens omfattning, skördestatistik och uppskattad skördeförlust vid utebliven bekämpning*

Det finns kontraktsodlingar för utsädesodling av oljerättika, av sorten Defender. Arealen är ca 100 ha hos fyra lantbrukare i Skåne och Halland.

En mindre del är för den svenska marknaden och resterande är en kontraktsproduktion för ett utländskt utsädesföretag som förser Europa med mellangrödor. Odlingen av oljerättika för sanering av nematoder kommer att uppgå till cirka 20 hektar. Den genomsnittliga skörden av oljerättika för utsäde beräknas av Lantmännen till 1000-1500 kg/ha.

2.1.3 *Beskrivning av alternativ*

Det finns ingen godkänd produkt mot insekter i oljerättika, eftersom det är en helt ny gröda.

2.1.4 *Beskrivning av skäl till att Avaunt är det bästa alternativet*

Avaunt är effektiv mot rapsbaggar och det som rekommenderas i raps och rybs av Jordbruksverket.

2.1.5 *Sökandens redogörelse för strategier, forskning och utveckling av alternativ i syfte att undvika behov av dispens*

LRF har ännu inte ansökt om UPMA men planerar att ansöka om UPMA för Mavrik i jordgubbar och oljerättika. Eftersom resthaltsdata för jordgubbar ännu inte tagits fram kommer de vänta med att skicka in ansökan tills resthaltsunderlag finns tillgängligt.

Det kan också bli aktuellt att ansöka om UPMA för Mospilan.

Eftersom Avaunt innehåller indoxakarb, som är under förnyelse, kommer UPMA på Avaunt inte att sökas förrän sökanden vet resultatet av förnyelsen.

2.1.6 *Sökandens syn på eventuella fleråriga effekter om dispens inte skulle beviljas*
Effekten om inte dispensen beviljas kan bli att utsäde av oljerättika inte kan tas fram i tillräckligt stor mängd vilket skulle innebära oljerättika inte kan användas för nematodsanering.

2.2 Tidigare dispenser

Det är första gången som dispensansökan lämnats in för Avaunt.

2.3 Godkännandevillkor för verksamt ämne

Det verksamma ämnet indoxakarb är godkänt genom Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 540/2011¹ och Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1589² till och med den 31 oktober 2020.

I den övergripande bedömningen ska medlemsstaterna vara särskilt uppmärksamma på skyddet av vattenlevande organismer. Villkoren för användning bör vid behov omfatta riskreducerande åtgärder.

3 Skäl

3.1 Tillämpliga bestämmelser

Ett växtskyddsmedel får endast släppas ut på marknaden och användas om det har produktgodkänts i den berörda medlemsstaten enligt artikel 28 i förordning (EG) nr 1107/2009³. Kemikalieinspektionen får dock i särskilda fall ge dispens från kravet på godkännande och tillåta att ett växtskyddsmedel, under högst 120 dagar, släpps ut på marknaden för begränsad och kontrollerad användning, om en sådan åtgärd framstår som nödvändig på grund av en fara som inte kan avvärras på något annat rimligt sätt. Detta framgår av artikel 53 i förordningen.

3.2 Kemikalieinspektionens bedömning

Kemikalieinspektionen bedömer att det för användning av Avaunt mot insektsangrepp i odlingar av oljerättika för utsädesproduktion finns en fara som inte kan avvärras på något annat rimligt sätt och att det rör sig om ett särskilt fall.

Vi bedömer att användningen inte får några skadliga effekter på människors och djurs hälsa eller påverka miljön på ett oacceptabelt sätt under de föreslagna användningsförhållandena med föreskrivna villkor.

¹ Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 av den 25 maj 2011 om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 vad gäller förteckningen över godkända verksamma ämnen.

² Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1589 av den 26 september 2019 om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 vad gäller förlängning av godkännandeperioderna för de verksamma ämnena amidosulfuron, betacyflutrin, bifenox, klorotoluron, klofentezin, klomazon, cypermetrin, daminozid, deltametrin, dikamba, difenokonazol, diflubenzuron, diflufenikan, fenoxaprop-P, fenpropidin, fludioxonil, flufenacet, fostiazat, indoxakarb, lenacil, MCPA, MCPB, nikosulfuron, pikloram, prosulfokarb, pyriproxifen, tiofanatmetyl, triflusulfuron och tritosulfuron.

³ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG

3.2.1 *Bedömning av faran*

Vi bedömer att angrepp av rapsbaggar som skadar blommorna kan resultera i avsevärda skördeförluster av frö av oljerättika är en fara i förordningens bemärkelse.

3.2.2 *Kemikalieinspektionens bedömning av alternativen*

Vi bedömer att det saknas godkända produkter som kan användas mot insektsangrepp i odlingar av oljerättika. Det finns därmed inga andra rimliga sätt att hantera den förestående faran.

3.2.3 *Bedömning av särskilt fall*

Dispens får endast beviljas om det rör sig om ett särskilt fall. Särskilt fall kan anses föreligga vid oförutsedda faror, och när det saknas alternativa medel och metoder för att komma tillrätta med ett växtskyddsproblem. I det här fallet bedömer Kemikalieinspektionen att rekvisitet för särskilt fall är uppfyllt, eftersom det inte finns några alternativa medel och metoder att komma tillrätta med den förestående faran.

3.2.4 *Motivering av villkor*

3.2.4.1 *Bedömning av hälso- och konsumentrisker*

Kemikalieinspektionen bedömer att växtskyddsmedlet kan medföra hälsorisker för användare. Vi beslutar därför att skyddshandskar ska användas vid hantering av produkten samt att skyddshandskar och skyddskläder ska användas vid arbetsmoment under spridning som innebär risk för kontakt med sprutvätska eller sprutdimma.

3.2.4.2 *Bedömning av miljörisker*

Kemikalieinspektionen bedömer att växtskyddsmedlet kan medföra risk för vattenlevande organismer, samt insekter och bikupor utanför fältet. Vi beslutar därför att ett anpassat skyddsavstånd ska bestämmas med hjälp av Säkert växtskydds "Hjälpredda vid bestämning av anpassade skyddsavstånd. Lantbruksspruta med bom". Dessutom får växtskyddsmedlet inte spridas på blommande växter där pollinerande insekter aktivt söker efter föda, och bikupor som är placerade i fältet ska avlägsnas eller täckas över tills sprutvätskan har torkat in.

3.3 *Slutsats*

Kemikalieinspektionen bedömer att ni har visat att kraven i artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009 är uppfyllda mot bakgrund av de skäl som redovisats ovan. Kemikalieinspektionen bifaller därför ansökan om dispens.

4 *Upplysningar*

Kemikalieinspektionen upplyser om att dispens enligt artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009 i normalfallet endast beviljas en gång. Dispensförfarandet syftar till att hantera faror eller hot som uppkommer sällan och som därmed inte kan förutses. Om en fara riskerar att upprepas eller utgör ett återkommande problem ska inte

dispensförfarandet användas för att lösa problemet. Det är därför viktigt att ni utformar en strategi för att undvika fortsatt behov av dispens eller tar fram andra bekämpningsmetoder för att åstadkomma en långsiktig lösning. Vid upprepad ansökan om dispens ska ni visa vilka åtgärder som ni vidtagit för att undvika behov av ytterligare dispens.

Om produkten är godkänd i en annan medlemsstat inom EU finns det möjlighet för innehavaren att ansöka om produktgodkännande i Sverige genom ömsesidigt erkännande enligt artikel 40 i förordning (EG) nr 1107/2009. Under vissa förutsättningar finns samma möjlighet för till exempel jordbruksorganisationer.

Om produkten redan är godkänd i Sverige för viss användning finns möjlighet att ansöka om utvidgat produktgodkännande för mindre användningsområde enligt artikel 51 i förordning (EG) nr 1107/2009.

5 Hur man överklagar

Detta beslut får överklagas hos mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Ett skriftligt överklagande ställt till mark- och miljödomstolen ska i så fall ha kommit till Kemikalieinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

På Kemikalieinspektionens vägnar

Markus Ollikainen

Beslutande

Björn Isaksson

Föredragande

Tillstånd och upplysning

Villkor för användning av **Avaunt**.

Dispens under perioden 2020-06-11 till 2020-07-30

Användning och syfte

Gröda/område /situation	Syfte	Behandlings- utrustning/ metod	Utvecklings- stadium ¹ /säsong (min-max)	Max antal behand- lingar	Minst antal dagar mellan varje behandling (dygn)	Karens- tid (dygn) ²	Max dos vid varje behandling		Övriga villkor och förtydliganden
							Produkt	Verksamt ämne	
Oljerättika	Mot insektsangrepp	Bomspruta	BBCH 40-57	1			170 mL/ha	25,5 g/ha	

Ytterligare villkor

Kategori	Villkor	Anmärkning
Vindanpassade skyddsavstånd	Ett vindanpassat skyddsavstånd ska bestämmas med hjälp av Säkert växtskydds "Hjälpreda vid bestämning av anpassade skyddsavstånd. Lantbruksspruta med bom".	Villkoret är till för att skydda vattenlevande organismer, samt insekter och bikupor utanför fältet
Personlig skyddsutrustning	Skyddshandskar ska användas vid hantering av produkten. Skyddshandskar och skyddskläder ska användas vid arbetsmoment under spridning som innebär risk för kontakt med sprutvätska eller sprutdimma. Andra hälsoskyddsåtgärder får användas om de ger minst motsvarande skydd.	Villkoret är till för att skydda användare
Åtgärder för skydd av bin och andra pollinerande insekter	Växtskyddsmedlet får inte spridas på blommande växter där pollinerande insekter aktivt söker efter föda. Avlägsna eller täck över bikupor som är placerade i fältet tills sprutvätskan har torkat in.	

¹ BBCH

² Tid mellan sista behandling och skörd